

การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
MANAGEMENT TOWARDS EXCELLENCE IN SPORTS OF SCHOOLS
UNDER NONGKHAI SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

¹รวัชชัย อินทขีณิ, ²สุนิสา วงศ์อารีย์ และ ³พนายุทธ เชยบาล
¹Thawatchai Intakeenee, ²Sunisa Wongarree and ³Panayuth Choeymbal

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย
¹Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹thawatchai.esu@gmail.com, ²oilsunisa2524@gmail.com,
³choeybal@gmail.com

Received : March 10, 2023; Revised : March 25, 2024; Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศและหาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและครูโรงเรียนที่เป็นแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬา จำนวน 1 โรงเรียน ระยะที่ 2 หาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มี 7 องค์ประกอบ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

21 ตัวชี้วัด 2) การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มี 7 ด้าน 29 วิธีการ

คำสำคัญ: ความเป็นเลิศด้านกีฬา, การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

The purposes of this research were to study the best practice and find out the management towards excellence in sports of schools under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. It used qualitative research methods, conducted the research in 2 phases as follows: Phase 1 study the best practice in sports of schools under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. It conducted by in-depth interviewing with school administrators and teachers in 1 best practice school. Phase 2 find out the management towards excellence in school sports under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. It used by the connoisseurship of 9 experts. Data analysis used content analysis. The results were as follow: 1) The best practice in sports of schools under Nong Khai Secondary Educational Service Area Office, had 7 components, 21 indicators. 2) The management towards excellence in school sports under Nong Khai Secondary Educational Service Area Office, had 7 aspects, 29 methods.

Keywords: The Excellence in Sport, The Management Towards Excellence

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ โดยมี การกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนในการพัฒนาของทุกภาคส่วนในระยะยาว เพื่อให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันและเพื่อให้มีความต่อเนื่องในการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา และมีการบูรณาการในการสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถที่จะอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว คนในประเทศมีความสุข มั่นคงมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความเท่าเทียมกัน (พระราชบัญญัติ การจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติ, 2560) การพัฒนาศักยภาพคนตามกรอบของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเน้นให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มุ่งยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ไปสู่ระดับสากล การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพคน โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้รู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง การจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้น

สมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษาให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นนำไปสู่การมีอาชีพมีงานทำและส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีพันธกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาไปสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างนักกีฬาของชาติ แสวงหานักกีฬาที่มีความสามารถและพัฒนาความสามารถของนักกีฬา จัดพื้นที่และสร้างโอกาสในการแข่งขันเพื่อแสดงศักยภาพด้านกีฬานันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติและสร้างแรงบันดาลใจเพื่อต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) กีฬาคือเป็นเครื่องมือที่ทุกประเทศนำมาใช้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านร่างกาย จิตใจความรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้จากประเทศที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ได้ให้ความสำคัญของการกีฬาเป็นอย่างมากโดยรัฐบาลมีการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมกีฬายภายในประเทศเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ (อัช แสน ภักดี, 2558) กีฬาได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและครอบครัวในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยใช้กระบวนการของกีฬาเข้ามามีส่วนในการสร้างเครือข่ายชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยและมีคุณธรรมจริยธรรม องค์กรทั่วโลก จึงได้สนับสนุนให้กีฬานันทนาการ การออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ (พีรศักดิ์ วิสัยรัตน์, 2552)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการบริหาร จัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย ให้สามารถการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อบริการประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตรงตามจุดเน้นและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาพัฒนาผู้บริหาร ครูและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้บูรณาการ มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับชาติและระดับนานาชาติ (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย, 2565: 1) และการจัดการทางการกีฬาเป็นการนำแนวคิดหลักการจัดการทางบริหารจัดการมาผสมผสานกับคุณสมบัติเฉพาะของการกีฬาและประสบการณ์ ในทุกบริบทของผู้บริหารเพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามความคาดหวังในระดับสูงและนวัตกรรมการจัดการทางการกีฬา (Sport Management Innovation) (ปรางทิพย์ ยวนานนท์, 2552) องค์กรประกอบที่สำคัญในการจัดการกีฬาในโรงเรียนเพื่อความเป็นเลิศและช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติประเทศได้นั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์เพื่อจัดการศึกษาด้านศาสตร์การกีฬา โดยกระบวนการต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมในการทำงานโดยสร้างสรรค์ วางระบบบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการกีฬาโรงเรียน

ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการผลิตบุคลากร ด้านพลศึกษาและกีฬาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล (บงกช จันทร์สุขวงศ์, 2562) การแข่งขันกีฬายุคไร้พรมแดน นักกีฬาจะชนะเลิศได้นั้นต้องได้รับการฝึกทักษะกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางจิตใจ จากการวางรากฐานดังกล่าวทำให้เพิ่มจำนวนนักกีฬาที่มีคุณภาพและศักยภาพ ดังนั้นการกีฬาของไทยก็จะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนานักกีฬาแล้วเช่นเดียวกัน (สมบัติ คุรุพันธ์, 2552)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว การจัดการทางการกีฬาในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สามารถยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ไปสู่ระดับสากลเป็น การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพคน พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหาและการคัดเลือกให้ได้คนดี คนเก่ง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านกีฬาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารครู ในการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อหาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. หาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศ

แบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 1 โรงเรียน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติดังนี้ 1) โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬาสู่สากล 2) โรงเรียนมีหลักสูตรที่พัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา 3) โรงเรียนมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมด้านกีฬา 4) โรงเรียนมีผลงานด้านกีฬานักเรียนในระดับชาติขึ้นไป และ 5) โรงเรียนได้รับการยืนยันจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายว่ามีความเป็นเลิศด้านกีฬา

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านกีฬาในโรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 6 คน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องและเชี่ยวชาญทางการบริหารจัดการด้านกีฬา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ในการสัมภาษณ์ อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

แบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) ศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และ 3) ครู จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ฉบับที่ 2 แบบสังเกตการปฏิบัติด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จาก การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็น เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษา ขอบเขตการวิจัย วัตถุประสงค์ และ ข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ผลการวิจัย

1. แบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศทางด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มี 7 องค์ประกอบ 21 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การนำองค์กร มี 3 ตัวชี้วัด คือ 1.1) ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ มีแนวคิดริเริ่มการพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา 1.2) ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนทางด้านกีฬาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ และ 1.3) ผู้บริหารโรงเรียนมีการแนะนำและให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียน 2) กลยุทธ์ มี 4 ตัวชี้วัด คือ 2.1) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย ในการดำเนินงานด้านกีฬา 2.2) โรงเรียนมีการจัดให้มีแผนการเรียนพิเศษทางด้านกีฬา ตามความถนัดของนักเรียน 2.3) โรงเรียนมีการจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬา และ 2.4) โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความสามารถทางด้านกีฬาในระดับที่สูงขึ้น 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 3 ตัวชี้วัด คือ 3.1) โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาทักษะและความสามารถในด้านกีฬาเพิ่ม มากขึ้น ทำให้เปิดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและโอกาสในการก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ 3.2) โรงเรียนมีการสร้างทางเลือกและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองที่จะนำนักเรียนเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนและพร้อมที่จะสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมด้านกีฬา และ 3.3) โรงเรียนมีการให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน 4) การจัดการความรู้ มี 3 ตัวชี้วัด คือ 4.1) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งได้จัดชนิดกีฬาให้ตามความต้องการของผู้เรียน 4.2) โรงเรียนมีการจัดให้ความรู้กับ

นักเรียนโดยผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกีฬาเฉพาะประเภท และ 4.3) โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะด้านกีฬาของนักเรียนและครูผู้ฝึกสอน 5) บุคลากร มี 3 ตัวชี้วัด คือ 5.1) โรงเรียนมีการจัดให้มีการบริหารบุคลากรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาและได้รับความร่วมมือจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น 5.2) โรงเรียนมีการสรรหาบุคคลภายนอกที่มีความสามารถด้านกีฬามาช่วยในการพัฒนาทักษะทางด้านกีฬาของนักเรียน และ 5.3) โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาทักษะทางด้านกีฬา และจัดสวัสดิการให้กับบุคลากรทางด้านกีฬา 6) กระบวนการ มี 3 ตัวชี้วัด คือ 6.1) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนกีฬภายในโรงเรียนและร่วมการแข่งขันกีฬภายในกลุ่มโรงเรียน 6.2) โรงเรียน มีการฝึกซ้อมนักกีฬาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และ 6.3) โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางด้านกีฬาในระดับที่สูงขึ้นทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ และ 7) ผลลัพธ์ มี 2 ตัวชี้วัด คือ 7.1) โรงเรียนมีผลลัพธ์ด้านตัวผู้เรียนได้ประโยชน์ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ เป็นตัวแทนในการแข่งขันกีฬาในระดับที่สูงขึ้น เปิดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและสามารถเป็นนักกีฬามีอาชีพได้ และ 7.2) โรงเรียนมีผลลัพธ์ด้านโรงเรียนส่งผลให้โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านการบริหารจัดการกีฬา ได้รับการชื่นชมจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก

2. การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาหนองคาย มี 7 ด้าน 29 วิธีการ ประกอบด้วย 1) ด้านการนำองค์กร มี 5 วิธีการ ได้แก่ 1.1) กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา 1.2) พัฒนาความเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียน 1.3) จัดระบบ ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียน 1.4) จัดระบบกำกับติดตาม ในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียน และ 1.5) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานและ การจัดกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน 2) ด้านกลยุทธ์ มี 5 วิธีการ ได้แก่ 2.1) กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานด้านกีฬาของโรงเรียนให้ชัดเจน 2.2) จัดหลักสูตรและ แผนการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจด้านกีฬาและให้ครอบคลุมกับนักเรียนที่เป็นตัวแทนนักกีฬาในการแข่งขันในทุกระดับการแข่งขัน 2.3) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านกีฬา 2.4) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความสามารถด้านกีฬาทุกระดับ และ 2.5) ส่งเสริมสนับสนุนการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาศักยภาพทางด้านร่างกายของนักกีฬาทตามประเภทของชนิดกีฬา 3) ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 3 วิธีการ ได้แก่ 3.1) ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะและความสามารถด้านกีฬาได้อย่างเต็มศักยภาพ 3.2) จัดแผนการเรียนด้านกีฬาที่หลากหลายให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในการตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียน และ 3.3) ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน 4) ด้านการจัดการความรู้ มี 5 วิธีการ ได้แก่ 4.1) จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนด้านกีฬาตามความต้องการของนักเรียน 4.2) ให้ความรู้ด้านกีฬากับนักเรียนโดยผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกีฬาตามชนิดกีฬา 4.3) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะทางด้านกีฬาของนักเรียนและครูผู้ฝึกสอน 4.4) สร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกเพื่อกระตุ้นนักเรียนให้มีความต้องการในการพัฒนาด้านกีฬาของตนเองมากขึ้น และ 4.5) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะอื่น ที่

นอกเหนือจากทักษะทางด้านกีฬา เช่น การเป็นผู้ตัดสินกีฬา การเป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาหรือการเป็นนักพากย์กีฬา 5) ด้านบุคลากร มี 4 วิธีการ ได้แก่ 5.1) บริหารจัดการบุคลากรด้านกีฬาภายในโรงเรียนให้ตรงตามศักยภาพและความสามารถ 5.2) สรรหาบุคลากรภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกีฬาช่วยในการพัฒนาทักษะทางด้านกีฬาของนักเรียน 5.3) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะด้านกีฬา และ 5.4) จัดสวัสดิการให้กับบุคลากรด้านกีฬาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน 6) ด้านกระบวนการ มี 4 วิธีการ ได้แก่ 6.1) จัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาภายในโรงเรียน 6.2) ส่งเสริมสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬายานนอกโรงเรียน 6.3) ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกซ้อมนักกีฬาเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง และ 6.4) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถด้านกีฬาในระดับที่สูงขึ้น และ 7) ด้านผลลัพธ์ มี 3 วิธีการ ได้แก่ 7.1) ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกาย จิตใจ และเจตคติที่ดีในด้านกีฬาและได้รับโอกาส ในการต่อยอดทักษะทางด้านกีฬาในระดับที่สูงขึ้นและสามารถเป็นนักกีฬาอาชีพได้ 7.2) สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองในการที่จะน่านักเรียนเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนและพร้อมที่จะสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางด้านกีฬา และ 7.3) ส่งเสริมสนับสนุนให้มี การสร้างชื่อเสียงด้านการบริหารจัดการกีฬาของโรงเรียนให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศทางด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและเป็นผู้ริเริ่มการบริหารจัดการทางด้านกีฬาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวางกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่ชัดเจน จัดกิจกรรมด้านกีฬาความต้องการของผู้เรียน โดยบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางด้านกีฬาในระดับที่สูงขึ้น ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปีเตอร์และวอเตอร์แมน (Peter & Waterman, 1988) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบของการดำเนินงานองค์การที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศที่ประสบความสำเร็จตามรูปแบบการบริหาร เรียกว่า McKinsey 7-S Model ประกอบด้วย โครงสร้างการจ้ดองค์การ ยุทธศาสตร์องค์การ ระบบการทำงาน แนวการบริหาร ทักษะงาน บุคลากร และค่านิยมร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชุมพล กุลเชษานันท์ (2563) ที่ได้แนวทางการพัฒนาศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา เขตภาคกลาง ดังนี้ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน เป็นที่ปรึกษา แนะนำ สนับสนุนการช่วยให้ก้าวหน้าตามความต้องการ มีการมอบหมายงานความรับผิดชอบที่ชัดเจนเพื่อความเป็นเลิศ มีระบบการคัดเลือกนักกีฬาที่ชัดเจน มีระบบการส่งเสริมนักกีฬาต่อยอดการศึกษาให้กับนักกีฬา จัดหาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดหานักวิทยาศาสตร์การกีฬา

อุปกรณ์กีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการฝึกซ้อมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายที่ได้มาตรฐานและมีจำนวนที่เพียงพอ จัดหารายการแข่งขันในรายการต่าง ๆ ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ และสอดคล้องกับ ธนบัตร พุนโซกิน (2564) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาของโรงเรียนกีฬาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้ 1) ด้านการนำ 2) ด้านกลยุทธ์ 3) ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการจัดการความรู้ 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านกระบวนการ และ 7) ด้านผลสำเร็จในการแข่งขันกีฬา

2. ผลการหาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า องค์กรที่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ การบริหารขององค์กร โดยผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินการขององค์กรต้องมี การกำหนดกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและดำเนินกิจกรรมขององค์กร นอกเหนือจากบุคคลในองค์กรที่ผลักดัน องค์กรให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้วผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก การดำเนินกิจกรรมขององค์กร สถานศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียนตามช่วงวัยและสมรรถนะของผู้เรียน บุคลากรเป็นส่วนประกอบหลักของการดำเนินกิจกรรมในองค์กร ผู้นำองค์กรเป็นผู้ออกแบบในการดำเนินกิจกรรม บุคลากรเป็นผู้ปฏิบัติตาม เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปตามเป้าหมาย กระบวนการบริหารจัดการองค์กร เป็นขั้นตอนวิธีการการดำเนินกิจกรรมและจัดการองค์กรให้เป็นระบบ ผลลัพธ์จะเป็นสิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ นิติยา เกิดจันทิก (2561) ที่พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีดังนี้ การสนับสนุนด้านการเงิน องค์กรและโครงสร้างด้านกีฬา การสร้างพื้นฐาน/รากฐาน และการมีส่วนร่วมในกีฬา กระบวนการสรรหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์และการพัฒนานักกีฬา การจัดการเกี่ยวกับการฝึกซ้อม การศึกษา อาชีพ และสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการฝึกซ้อม การส่งเสริมและพัฒนาผู้ฝึกสอนการจัดและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติสู่นานาชาติ การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการตลาดและการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนภรณ์ ทรงพระนาม (2562) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกีฬายกย่องสู่ความเป็นเลิศ พบว่า การวางแผนในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ การจัดองค์การ เป็นกิจกรรมออกแบบงานจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานและมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบต่อบุคลากรต่าง ๆ การควบคุมเป็นกระบวนการในการตรวจสอบวิธีการดำเนินงานขององค์กรว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ มีทิศทางและความพร้อมที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุทธศาสตร์ เดโชชัยวัฒน์ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเป็นเลิศในกีฬาวัยรุ่น มีดังนี้ วิทยาศาสตร์การกีฬามีอยู่หลายแขนงทำให้สมาคมกีฬาวัยรุ่นต้องการนักวิทยาศาสตร์ การกีฬาเป็นจำนวนมาก เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความสามารถและนำองค์ความรู้ที่ได้เป็นประโยชน์มาพัฒนาการกีฬาต่อไป การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจแก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปใน

ทิศทางที่ดี โดยสร้างแบบอย่างที่ดีและมีศักยภาพมาเป็นแรงกระตุ้นในการพัฒนาความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียนและการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็นวิธีการในการบริหารจัดการเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีความเป็นเลิศ ซึ่งเกิดจากหลายองค์ประกอบ ทั้งจากตัวผู้บริหารโรงเรียน บุคลากร นักเรียน รวมไปถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารจะต้องมีความเป็นผู้นำ มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ กระบวนการในการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากรต้องคำนึงถึงความสามารถของบุคคลและประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจนทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การวิจัย ครั้งนี้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหาร ครู ตลอดจนผู้ที่สนใจ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). แผนปฏิบัติราชการรายปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ชุมพล กุลเชมนันท์. (2563). แนวทางการพัฒนาศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา เขตภาคกลาง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ.
- ธนบัตร พูนโสภิน. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาของโรงเรียนกีฬาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิตยา เกิดจันทิก. (2561). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศกรณีศึกษาสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยที่เข้าร่วมการแข่งขันรีโอโอลิมปิกเกมส์ 2016. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บงกช จันทรสุขวงศ์. (2562). รูปแบบการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรางทิพย์ ยวนนท์. (2552). การจัดการการกีฬา. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์.อินฟอร์เมชันแอนด์พับลิเคชัน.
- พีรศักดิ์ วิลัยรัตน์. (2552). การกีฬา ความสำคัญของการกีฬา. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2566, จาก <http://pantown.com>.

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.2560. (2560, 26 กรกฎาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอน 79 ก. หน้า 5-9.

ยุทธศาสตร์ เดโชชัยวัฒน์. (2563). แนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมสู่ความเป็นเลิศ ใน
กี่ยวว่าน้ำของสมาคมกีฬาวัยน้ำแห่งประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.

รัตนภรณ์ ทรงพระนาม. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาฮอกกี้สู่ความเป็นเลิศ.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบัติ คุรุพันธ์. (2552). การแข่งขันกีฬายุคใหม่กับความเป็นเลิศทางการกีฬา. วารสาร
กองกิจ. 6(1), 10.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
2566. หนองคาย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย.

อึ้ง แสงภักดี. (2558). รูปแบบของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกีฬา
เพื่อความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

Peter, T. J. & Waterman, R. H. (1988). *In Search of Excellence: Lessons from
America's*. New York: Warner Books.

